

Počet zmínek: 1

Online: 1

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Ana Sokolović: V centru mé tvorby stojí člověk

[přejít na web](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 24.06.2026 10:42, Datum importu: 24.06.2026 20:41, Zdroj: klasikaplus.cz, Autor: Noemi Savková, Rubrika: ana sokolovic, Jiří Nekvasil, Klaun(i), New Opera Days Ostrava, Periodicita: Denně, Provozovatel: klasikaplus.cz, Země: CZ, AVE: 5 000 Kč, GRP: 0,11, OTS: 10 000, Měsíční návštěvnost: 9 628, RU/den: 10 000

S tvorbou Any Sokolović, světově uznávané skladatelky srbského původu působící v Kanadě, se české publikum mohlo setkat již několikrát. Uvedeny zde byly například její **opery** Love Songs a Svadba, stejně jako smyčcový kvartet Commedia dell'arte, koncert pro housle a ansámbl Evta nebo skladba Sirens pro šest hlasů. Její nejnovější **opera** Klaun(i), která měla premiéru 31. ledna v Montrealu, se setkala s velkým ohlasem. Jedinečná možnost vidět toto dílo živě v České republice v režii **Jiřího Nekvasila** se naskytne 27. června na festivalu New **Opera** Days **Ostrava**. Právě opeře Klaun(i) je věnován tento rozhovor. Přibližuje také, proč Anu Sokolović fascinuje kočovné umění a jak na ni působí český jazyk.

„Chtěla jsem do **opery** zahrnout loutky, stíny, akrobatický pohyb a to, čemu říkáme černé divadlo.“

„Nemyslím si, že v opeře musíme všemu rozumět. Potřebujeme to cítit.“

„Měla jsem intenzivní pocit, že Martenotovy vlny nejsou jen důležitý nástroj; silně také představují hlavní postavu klauna.“

S tvorbou Any Sokolović, světově uznávané skladatelky srbského původu působící v Kanadě, se české publikum mohlo setkat již několikrát. Uvedeny zde byly například její **opery** Love Songs a Svadba, stejně jako smyčcový kvartet Commedia dell'arte, koncert pro housle a ansámbl Evta nebo skladba Sirens pro šest hlasů. Její nejnovější **opera** Klaun(i), která měla premiéru 31. ledna v Montrealu, se setkala s velkým ohlasem. Jedinečná možnost vidět toto dílo živě v České republice v režii **Jiřího Nekvasila** se naskytne 27. června na festivalu New **Opera** Days **Ostrava**. Právě opeře Klaun(i) je věnován tento rozhovor. Přibližuje také, proč Anu Sokolović fascinuje kočovné umění a jak na ni působí český jazyk.

Na konci června bude možné vaši **operu** Klaun(i) zhlédnout na festivalu New **Opera** Days **Ostrava**. Přijedete se do **Ostravy** podívat?

Ano. Přijedu dva dny před představením, takže budu přítomna během posledních dvou dnů zkoušek.

To je skvělé! Četla jsem, že jste od samého počátku spolupracovala s režisérem Martinem Genestem, který režíroval premiéru. Jak se vaše spolupráce během vzniku díla vyvíjela?

Klaun(i) je moje pátá **opera** a díky zkušenostem z divadla, které jsem získala už v mládí, jsem dobře věděla, jak operní proces funguje. Zároveň jsem si uvědomovala, že tento projekt je z hlediska vzniku poměrně neobvyklý. Samozřejmě žádné dvě **opery** nevznikají stejně, přesto však existují určité zavedené postupy. Těšila jsem se na jiný typ spolupráce, v němž by byl režisér zapojen už od samého začátku.

Věděla jsem, že chci pracovat s několika formami scénického umění, a právě to jsme také dělali. Od počátku jsem s Martinem sdílela své představy a fantazie. Chtěla jsem do **opery** zahrnout loutky, stíny, akrobatický pohyb a to, čemu říkáme černé divadlo. Také jsem chtěla využít film, protože v koncepci tohoto díla existuje mnoho vazeb ke kinematografii.

Takto vznikla premiérová inscenace a takto jsem si dílo původně představovala. Hudba by však měla být schopna obstát sama o sobě a fungovat i v jiných scénických podobách.

Opera je jedinečný žánr, protože spojuje hudbu, text, pohyb i vizuální složku. Jaké vztahy mezi těmito vrstvami jste v opeře Klaun(i) zkoumala? Je některá z nich důležitější než ostatní?

Všechny jsou důležité. Pro mě je však zásadní, aby příběh vyprávěla hudba. Existují různé typy libret a mě vždy zajímal především příběh. Libreto je důležité, ale nikoli kvůli množství slov. Důležitý je jejich význam a to, že jsou pečlivě zvolená.

Pro mě příběh vypráví hudba. Důležitější je dílo cítit než mu pouze rozumět. Tato myšlenka mě provázela během celé koncepce **operu**. Samozřejmě můžeme hovořit o všech ostatních uměleckých formách, které jsou s ní úzce propojené, ale tím, co nakonec zůstává, je hudba, kterou lze následně spojovat s různými uměleckými přístupy, jak tomu bude i v **Ostravě**.

V **Ostravě operu** režíruje **Jiří Nekvasil**. Jak probíhá vaše spolupráce s ním?

Několikrát jsme spolu hovořili. **Jiří Nekvasil** v **Ostravě** v roce 2020 režíroval také mou předchozí **operu** Svadba. Jeho práce si velmi vážím. O této inscenaci jsme samozřejmě diskutovali, ale to, co konkrétně připravuje, jsem zatím neviděla, takže se těším, až to objevím.

Instrumentace vaší **operu** je poměrně neobvyklá: žesťový soubor, bicí nástroje a Martenotovy vlny. Proč jste se rozhodla právě pro ně?

Je to velice zajímavý nástroj. Za dva roky oslaví sto let své existence. Patřil k prvním syntezátorům a zároveň k prvním elektronickým hudebním nástrojům.

Jednoduše miluju jeho zvuk. Někdy se rozhodnutí o instrumentaci nebo umělecké nápady objeví samy od sebe. Nedokážu úplně vysvětlit proč, ale měla jsem intenzivní pocit, že Martenotovy vlny nejsou jen důležitý nástroj; silně také představují hlavní postavu klauna.

V opeře pracujete s vymyšleným jazykem, který napodobuje skutečné jazyky. Je známo, že vás inspiroval Dario Fo. Proč jste zvolila právě tento přístup?

Z mnoha důvodů. Především, jak už jsem říkala, nemyslím si, že v opeře musíme všemu rozumět. Potřebujeme to cítit. Někdy používám text jako prostředek k předávání emocí publiku, a především jako inspiraci pro hudbu, která díky tomu získává větší výrazovost a působivost.

Důležitá je pro mě barevnost jazyka. Někdy používám stejné věty přeložené do různých jazyků. V tomto případě jsem pracovala s angličtinou, francouzštinou, srbštinou a italštinou, a to z různých důvodů. Vytvořila jsem také jakousi „falešnou“ italštinu, srbštinu, angličtinu či francouzštinu a také zcela smyšlené nesmyslné jazyky. Ty úzce souvisejí se scénami, které zobrazují, a odkazují na konkrétní situace nebo myšlenky.

Pro mě jsou jazyky také hudbou. Mají svůj rytmus, melodii a stejně fungují i jazyky vymyšlené. Nemusíte rozumět textu irské lidové písně, abyste ocenili její krásu. Nemusíte rozumět češtině, abyste byli dojati Káťou Kabanovou. Důležité je porozumět emocím, a to je pro mě zásadní. Právě to chceme nakonec sdělit.

Jak jsem pochopila, zajímáte se o jazyky a jejich zvuk. To mě přivádí k otázce: jak vám zní čeština?

Čeština mi z mnoha důvodů je velmi blízká. Především je to slovanský jazyk a rozumím mu asi z třiceti procent, někdy i mnohem více. Existuje mnoho výrazů a slov, která jsou si podobná, zejména starší slova se společnými slovanskými kořeny. Proto mi čeština nepřipadá vůbec cizí.

Čeština je krásný jazyk, skutečně krásný. Když jsem byla mladší, sledovala jsem mnoho českých filmů a animovaných snímků, které byly populární. Četla jsem také českou literaturu, tehdy často v srbských překladech. Jazyk mi je vlastně důvěrně známý.

A co barva, zvuk nebo emocionální kvalita našeho jazyka?

Kdybych ji měla popsat pomocí barev, řekla bych, že čeština je jako srbština s trochou červené navíc a s větší zpěvností. Srbština nebo chorvatština mají poněkud výraznější charakter.

Čeština je jiná. Není tak měkká jako ruština; nachází se někde mezi nimi. Řekla bych tedy, že je drsnější než ruština, ale melodičtější než srbština.

Vraťme se k vaší opeře. **Operu** Klaun(i) lze chápat jako pokračování tradice commedie dell'arte. K této tradici jste se již odkazovala ve svém smyčcovém kvartetu Commedia dell'arte. Je vám toto téma obzvlášť blízké?

Ano, velmi. Zkoumala jsem ho nejen ve svém smyčcovém kvartetu, ale i v mnoha dalších dílech. Humor je vážná věc. Klaunům se smějeme, protože dělají věci, o nichž sami uvažujeme, ale nemáme odvahu je udělat. Nechceme vypadat směšně a nechceme, aby se nám ostatní smáli, a tak to klaun udělá za nás. Proto se smějeme.

Nikdo nedokáže zkoumat lidskou existenci tak hluboce jako umělci typu Charlieho Chaplina nebo Daria Fo, kterého jste zmínila. Klauni dokážou mimořádné věci. Někdy jejich umění ani není plně uznáváno jako umění; existuje na okraji. Mě však vždy fascinovalo.

Také jsem se vždycky zajímala o historii kočovných umělců – nejen hudebníků, ale performerů všeho druhu. V každé zemi a v každém období lidské civilizace existovali lidé, kteří putovali z místa na místo, otevřeli své kufry, vyprávěli příběh, zase všechno sbalili a pokračovali dál, aby své umění představili někde jinde.

Cirkus je jedním z příkladů této tradice. Může být většího rozsahu, ale princip zůstává stejný. Je to něco, co se mě hluboce dotýká.

Kvůli humoru?

Nejen kvůli humoru. Je to také způsob života, způsob komunikace s ostatními, způsob prezentace věcí a způsob, jak se dívat na svět.

V tomto ohledu mě inspiroval film. Můžeme si vybavit Bustera Keatona, Charlieho Chaplina, Jerryho Lewise nebo Robina Williamse. Zároveň můžeme mluvit o Dariu Fo nebo Jacquesu Tatim. Tati spojoval absurditu, mimořádnou hudebnost a pozoruhodný smysl pro rytmus. Jeho filmy pro mě patří k největším uměleckým reflexím lidské existence.

Commedia dell'arte není jediným pojmem spojeným s **operou** Klaun(i), který odkazuje do minulosti. Dílo je také označováno jako „favola in musica“. Co pro vás tento odkaz na raně barokní koncept znamená?

Favola in musica bylo označení používané pro nejstarší **operu**. První **operu** Periho a Monteverdiho byly nazývány právě favola in musica. Tento podtitul jsem své opeře dala proto, že jsem chtěla vzdát hold těmto mimořádným umělcům.

Tito skladatelé cítili potřebu vytvořit něco, co by publiku současně otevřelo oči i uši: poslouchat hudbu a zároveň sledovat zpěváky v kostýmech, kteří předstírají, že jsou někým jiným, spolu s architekturou, kostýmy a všemi dalšími uměleckými složkami.

Byl to mimořádný okamžik lidských dějin, když se objevilo něco takového, jako je **opera**. V těchto dílech hudba vyprávěla příběh. Příběh existoval prostřednictvím hudby. A právě tento princip jsem chtěla ve své opeře zachovat.

Některé recenze vaši **operu** označují jako „show“. Souhlasila byste s tím, že **opera** Klaun(i) představuje určitý druh show?

Vím, že v Evropě slovo „show“ nemusí znamenat totéž co v Severní Americe. V Severní Americe lze téměř všechno označit jako show.

V mnoha evropských zemích, zvláště ve slovanských zemích, může toto slovo vyvolávat jinou představu – například něčeho komerčnějšího nebo zábavnějšího. Ve francouzštině však používáme slovo spectacle, které je významově velmi blízké slovu „show“.

Pro mě není terminologie příliš důležitá. Můžete tomu říkat show, spektakl nebo úplně jinak. Důležité je, aby dílo publiku něco sdělovalo, aby k němu promlouvalo. To je to nejpodstatnější.

Opera Klaun(i) se zabývá nadčasovým tématem. Podobně i náměty vašich dalších **oper**, Svadba a Love Songs mají nadčasový charakter. Hledáte tato univerzální témata záměrně?

To je výborná otázka. Muzikologové často neradi mluví o univerzalitě, ale pro mě je právě to podstatné: aby v díle každý dokázal rozpoznat něco ze sebe.

Nezajímají mě historické nebo politické osobnosti, které pouze z dálky pozorujeme, obdivujeme nebo soudíme. V centru mé tvorby stojí člověk se všemi svými silnými i slabými stránkami, ctnostmi i nedostatky. Oslavuji člověka. Chci, aby se této oslavy mohl zúčastnit každý a aby v tom, co vidí a slyší, rozpoznal sebe nebo lidi kolem sebe.

Stejně to bylo i u Svadby. Je to příběh obyčejné mladé ženy, která se vdává, ale polovina lidí na této planetě jsou obyčejné mladé ženy. Právě to činí tento příběh univerzálním.

A jsou pro vás důležité reakce a pocity publika? Poslechnete si je po představení ráda?

Samozřejmě. Mají velký význam; píšu přece pro publikum. Nepíšu jen pro sebe nebo pro své přátele. Píšu pro posluchače.

Zároveň však píšu i sama pro sebe, protože i já jsem součástí publika. V určitém smyslu jsem svým vlastním prvním posluchačem. A jsem člověk, který se snadno začne nudit. Když přijdu na koncert a nic mě nezaujme, moje mysl se okamžitě začne toulat. Začnu si plánovat nákupy, přemýšlet o zařizování bytu nebo si v hlavě dokonce skládat novou hudbu.

Především tedy nechci, aby mě nudila moje vlastní tvorba. Je pro mě důležité, aby hudba posluchače zvala k poslechu, aby ho vedla k tomu, že ji chce sledovat a zůstává do ní ponořený.

Opera Klaun(i) sleduje prostřednictvím postavy klauna životní cestu od narození až ke smrti. Skladba zachycuje širokou škálu emocí – od radosti a lásky až po strach, hněv a smutek. To mě obzvláště zaujalo. Zdá se mi, že se o současné hudbě často nemluví ve vztahu k emocím. Jak vnímáte roli emocí v hudbě v kontextu současné vážné hudby?

Na to nedokážu odpovědět z vědeckého hlediska. Neprováděla jsem žádný výzkum a neznám žádnou studii, která by na tuto otázku poskytla jednoznačnou odpověď.

Mohu mluvit pouze o své vlastní hudbě. Pro mě to souvisí se vším, o čem jsem už hovořila: se spojením se sebou samým, se spojením s ostatními a se snahou vytvořit dílo, které v lidech emocionálně rezonuje. Musí k nim promlouvat. Musí navázat vztah.

Zároveň je moje práce založena na přísné struktuře. V hudbě se často vede debata o přístupnosti a popularitě. Lidé se ptají, jakou hudbu by měl skladatel psát a co vlastně publikum chce.

Pro mě „populární“ neznamená laciný nebo nekvalitní. Znamená to jednoduše, že něco oslovuje mnoho lidí. Moje vlastní tvorba je velice strukturovaná, nesmírně detailní a pod povrchem často výrazně složitá. Věnuji obrovské množství času utváření každého jejího aspektu. Mým cílem však je, aby posluchač tuto složitost nevnímal. Když se s dílem setká, mělo by působit svěže, bezprostředně a přirozeně. Touha komunikovat s lidmi nepramení z nedostatku myšlenek nebo řemeslné práce. Právě naopak.

Myslíte si, že by současné vážné hudbě prospělo více humoru a radosti?

To je velmi osobní záležitost. Každý umělec se musí sám rozhodnout, co chce vyjadřovat.

Ráda prožívám všechny druhy umění a jednoduše se stalo, že to, co vytvářím, je mi osobně blízké. Radost je pro mě důležitá. Ráda tančím. Ráda vyjadřuji radost. Je to důležitá emoce v mém životě. Zároveň však radost nikdy není jednoduchá. Existuje mnoho druhů radosti, stejně jako existuje mnoho druhů emocí. Život není Hollywood. Není to jen otázka štěstí nebo smutku, dobra a zla. Lidská zkušenost je mnohem složitější a vrstevnatější.

Zajímá mě všechno, co souvisí se životem – včetně smrti, tragédie a utrpení. Nemluvíím tedy jen o radosti. Myslím, že kritici se mě na radost často ptají proto, že se jí nebojím. Ve skutečnosti se ale nebojím žádné emoce.

***

Reflexi kanadské premiéry **opery** Klaun(i) čtete ZDE.

Foto: Vivien Gaumand, André Parmentier, Raoul Manuel Schnell

Facebook X E-mail WhatsApp

KlasikaPlus.cz® – portál o klasické hudbě O nás / Logo / Ceník a spolupráce / Newsletter / Lidé / Partneři / Kontakt

Klasika Plus.cz

PORTÁL O KLASICKÉ HUDBĚ

...váš vyladěný partner

Aktuálně | Reflexe | Rozhovor | Souvislost | Serió | Audio | Video | Mladí | Reportáž | Zaznělo | Novinka | Nahrávka | Vůhled | Osobnost | Neděle | Soutěž | Čtenář

Česká filharmonie 130. sezona **Open Air koncert** 24. 6. 2026 Hradčanské náměstí | Praha Vstup zdarma

Ana Sokolovič: V centru mě tvorby stojí člověk

24. červen 2026 10:42 **RozhovorPlus** Noemi Savková

„Chtěla jsem do opery zahrnout loutky, stíny, akrobatický pohyb a to, čemu říkáme černé divadlo.“
„Nemyslím si, že v opeře musíme všemu rozumět. Potřebujeme to cítit.“
„Měla jsem intenzivní pocit, že Martenotovy vlny nejsou jen důležitý nástroj; silně také představují hlavní postavu Klauna.“

S tvorbou Any Sokolovič, světově uznávané skladatelky srbského původu působící v Kanadě, se české publikum mohlo setkat již několikrát. Uvedeny zde byly například její opery *Love Songs* a *Svadba*, stejně jako smyčcový kvartet *Commedia dell'arte*, koncert pro housle a ansámbl *Evta* nebo skladba *Sirens* pro šest hlasů. Její nejnovější opera *Klaun(i)*, která měla premiéru 31. ledna v Montrealu, se setkala s velkým ohlasem. Jediněná možnost vidět toto dílo živě v České republice v režii Jiřího Nekvasila se naskytne 27. června na festivalu New Opera Days Ostrava. Právě opeře *Klaun(i)* je věnován tento rozhovor. Přibližuje také, proč Ana Sokolovič fascinuje kočovné umění a jak na ni působí český jazyk.

Na konci června bude možné vaši operu Klaun(i) zhlédnout na festivalu New Opera Days Ostrava. Přijedete se do Ostravy podívat?

Ano. Přijedu dva dny před představením, takže budu přítomna během posledních dvou dnů zkoušek.

To je skvělé! Četla jsem, že jste od samého počátku spolupracovala s režisérem Martinem Genestem, který režíroval premiéru. Jak se vaše spolupráce během vzniku díla vyvíjela?

24. červen

Svátek má Jan. 2025 – zemřel John Conklin, americký dramaturg a scénograf (narodil se 22. června 1937). Navrhl dva... [Číst dál...](#)

Newsletter

Přihlaste se k odběru newsletteru.

AktuálněPlus

HAMU otevřela nové zvukové studio. Nabídne práci s prostorovým zvukem i zájemí pro umělecký výzkum

24. červen 2026 15:46
Hudební a taneční fakulta pražské AMU dokončila rozsáhlou... [Číst dál...](#)

Vánoční fanfáry předmětem kompoziční soutěže v Brně

24. červen 2026 13:19
Městská část Brno-střed přichází s netradiční výzvou pro... [Číst dál...](#)

O post rektora JAMU se ucházejí dva kandidáti

23. červen 2026 09:37

Opera Days Ostrava. Právě opeře *Klaun(i)* je věnován tento rozhovor. Přibližuje také, proč Anu Sokolovic fascinuje kočovné umění a jak na ni působí český jazyk.

Na konci června bude možné vaši operu *Klaun(i)* zhlédnout na festivalu *New Opera Days Ostrava*. Přijedete se do Ostravy podívat?

Ano. Přijedu dva dny před představením, takže budu přítomna během posledních dvou dnů zkoušek.

To je skvělé! Četla jsem, že jste od samého počátku spolupracovala s režisérem Martinem Genestem, který režíroval premiéru. Jak se vaše spolupráce během vzniku díla vyvíjela?

Klaun(i) je moje pátá opera a díky zkušenostem z divadla, které jsem získala už v mládí, jsem dobře věděla, jak operní proces funguje. Zároveň jsem si uvědomovala, že tento projekt je z hlediska vzniku poměrně neobvyklý. Samozřejmě žádné dvě opery nevznikají stejně, přesto však existují určité zavedené postupy. Těšila jsem se na jiný typ spolupráce, v němž by byl režisér zapojen už od samého začátku.

Věděla jsem, že chci pracovat s několika formami scénického umění, a právě to jsme také dělali. Od počátku jsem s Martinem sdílela své představy a fantazie. Chtěla jsem do opery zahrnout loutky, stíny, akrobatický pohyb a to, čemu říkáme černé divadlo. Také jsem chtěla využít film, protože v koncepci tohoto díla existuje mnoho vazeb ke kinematografii.

Takto vznikla premiérová inscenace a takto jsem si dílo původně představovala. Hudba by však měla být schopna obstát sama o sobě a fungovat i v jiných scénických podobách.

Opera je jedinečný žánr, protože spojuje hudbu, text, pohyb i vizuální složku. Jaké vztahy mezi těmito vrstvami jste v opeře *Klaun(i)* zkoumala? Je některá z nich důležitější než ostatní?

Všechny jsou důležité. Pro mě je však zásadní, aby příběh vyprávěla hudba. Existují různé typy libret a mě vždy zajímal především příběh. Libreto je důležité, ale nikoli kvůli množství slov. Důležitý je jejich význam a to, že jsou pečlivě zvolená.

Pro mě příběh vypráví hudba. Důležitější je dílo cítit než mu pouze rozumět. Tato myšlenka mě provázela během celé koncepce opery. Samozřejmě můžeme hovořit o všech ostatních uměleckých formách, které jsou s ní úzce propojené, ale tím, co nakonec zůstává, je hudba, kterou lze následně spojovat s různými uměleckými přístupy, jak tomu bude i v Ostravě.

V Ostravě operu režíruje Jiří Nekvasil. Jak probíhá vaše spolupráce s ním?

Několikrát jsme spolu hovořili. Jiří Nekvasil v Ostravě v roce 2020 režíroval také mou předchozí operu *Svaďba*. Jeho práce si velmi vážím. O této inscenaci jsme samozřejmě diskutovali, ale to, co konkrétně připravuje, jsem zatím neviděla, takže se těším, až to objevím.

Instrumentace vaší opery je poměrně neobvyklá: žestový soubor, bicí nástroje a Martenotovy vlny. Proč jste se rozhodla právě pro ně?

Je to velice zajímavý nástroj. Za dva roky oslaví sto let své existence. Patřil k prvním syntezátorům a zároveň k prvním elektronickým hudebním nástrojům.

Jednoduše miluju jeho zvuk. Někdy se rozhodnutí o instrumentaci nebo umělecké nápady objeví samy od sebe. Nedokážu úplně vysvětlit proč, ale měla jsem intenzivní pocit, že Martenotovy vlny nejsou jen důležitý nástroj; silně také představují hlavní postavu klauna.

soutěže v Brně

24. červen 2026 13:19

Městská část Brno-střed přichází s netradiční výzvou pro...

[Číst dál...](#)

O post rektora JAMU se ucházejí dva kandidáti

23. červen 2026 09:37

Janáčkova akademie múzických umění v Brně zná jména...

[Číst dál...](#)

Doporučeně

Oratorium, nebo duchovní opera? Händelova Susanna triumfovala v Litomyšli

23. červen 2026 13:47

Smetanova Litomyšl také během druhého víkendu letošního ročníku...

[Číst dál...](#)

Světový Britten a imponantní Mahler

20. červen 2026 12:13

V sezóně České filharmonie vystoupil Londýnský symfonický orchestr a...

[Číst dál...](#)

Má vlast Matyášem Novákem znovuobjevená

19. červen 2026 18:55

Klavírních úprav Smetanova díla existuje celá řada. V úterý...

[Číst dál...](#)

Nejčtenější

Inscenace zrcadlící to nejhorší v nás a životní vŕjkon Kateřiny Kněžíkové

20. červen 2026 18:16

Opera Národního divadla zařadila na závěr aktuální sezóny...

[Číst dál...](#)

Světový Britten a imponantní Mahler

20. červen 2026 15:13

V sezóně České filharmonie vystoupil Londýnský symfonický orchestr a...

[Číst dál...](#)

Poněkud neuspokojivé setkání mistrů minulosti s těmi současnými

17. červen 2026 18:56

Závěrečný koncert sezóny Rozhlasových symfoniků měl netypickou dramaturgii...

[Číst dál...](#)

Je to velice zajímavý nástroj. Za dva roky oslaví sto let své existence. Patřil k prvním syntezátorům a zároveň k prvním elektronickým hudebním nástrojům.

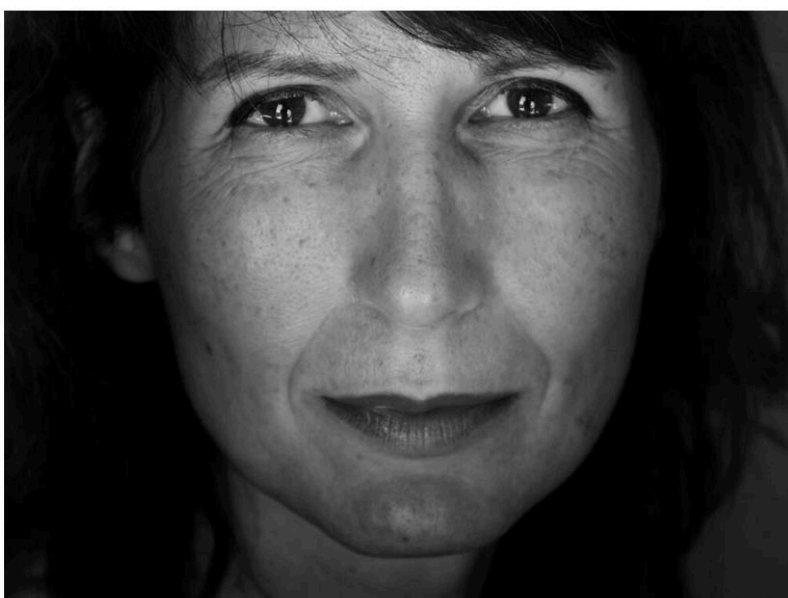
Jednoduše miluju jeho zvuk. Někdy se rozhodnutí o instrumentaci nebo umělecké nápady objeví samy od sebe. Nedokážu úplně vysvětlit proč, ale měla jsem intenzivní pocit, že Martenotovy vlny nejsou jen důležitý nástroj; silně také představují hlavní postavu klauna.

V opeře pracujete s vymyšleným jazykem, který napodobuje skutečné jazyky. Je známo, že vás inspiroval Dario Fo. Proč jste zvolila právě tento přístup?

Z mnoha důvodů. Především, jak už jsem říkala, nemyslím si, že v opeře musíme všemu rozumět. Potřebujeme to cítit. Někdy používám text jako prostředek k předávání emocí publiku, a především jako inspiraci pro hudbu, která díky tomu získává větší výrazovost a působivost.

Důležitá je pro mě barevnost jazyka. Někdy používám stejné věty přeložené do různých jazyků. V tomto případě jsem pracovala s angličtinou, francouzštinou, srbštinou a italsštinou, a to z různých důvodů. Vytvořila jsem také jakousi „falešnou“ italsštinu, srbštinu, angličtinu či francouzštinu a také zcela smyšlené nesmyslné jazyky. Ty úzce souvisejí se scénami, které zobrazují, a odkazují na konkrétní situace nebo myšlenky.

Pro mě jsou jazyky také hudbou. Mají svůj rytmus, melodií a stejně fungují i jazyky vymyšlené. Nemusíte rozumět textu irské lidové písně, abyste ocenili její krásu. Nemusíte rozumět češtině, abyste byli dojati *Káťou Kabanovou*. Důležité je porozumět emocím, a to je pro mě zásadní. Právě to chceme nakonec sdělit.

Jak jsem pochopila, zajímáte se o jazyky a jejich zvuk. To mě přivádí k otázce: jak vám zní čeština?

Čeština mi z mnoha důvodů je velmi blízká. Především je to slovanský jazyk a rozumím mu asi z třiceti procent, někdy i mnohem více. Existuje mnoho výrazů a slov, která jsou si podobná, zejména starší slova se společnými slovanskými kořeny. Proto mi čeština nepřipadá vůbec cizí.

Čeština je krásný jazyk, skutečně krásný. Když jsem byla mladší, sledovala jsem mnoho českých filmů a animovaných snímků, které byly populární. Četla jsem také českou literaturu, tehdy často v srbských překladech. Jazyk mi je vlastně důvěrně známý.

A co barva, zvuk nebo emocionální kvalita našeho jazyka?

Kdybych ji měla popsat pomocí barev, řekla bych, že čeština je jako srbštinu s trochou červené navíc a s větší zpěvností. Srbštinu nebo chorvatštinu mají poněkud výraznější charakter.

Čeština je jiná. Není tak měkká jako ruština; nachází se někde mezi nimi. Řekla bych tedy, že je drsnější než ruština, ale melodičtější než srbštinu.

Vraťme se k vaší opeře. Operu *Klaun(i)* lze chápat jako pokračování tradice *commedia dell'arte*. K této tradici jste se již odkazovala ve svém smyčcovém kvartetu *Commedia dell'arte*. Je vám toto téma obzvlášť blízké?

Ano, velmi. Zkoumala jsem ho nejen ve svém smyčcovém kvartetu, ale i v mnoha dalších dílech. Humor je vážná věc. Klaunům se smějeme, protože dělají věci, o nichž sami uvažujeme, ale nemáme odvahu je udělat. Nechceme vpadat směšně a nechceme. abv se nám ostatní smějí. a tak to klaun

s těmi současnými

17. červen 2026 18:56

Závěrečný koncert sezóny Rozhlasových symfoniků měl netypickou dramaturgii...

[Číst dál...](#)

RozhovorPlus

Ana Sokolovič: V centru mě tvorby stojí člověk

24. červen 2026 10:42

S tvorbou Any Sokolovič, světově uznávané skladatelky srbskéhoho...

[Číst dál...](#)

Viktor Stocker: Akordeon se obrovsky posunul. A stále má kam dál

23. červen 2026 10:53

V sedmnácti letech patří Viktor Stocker k nejvýraznějším...

[Číst dál...](#)

Romain Leleu: Jako sólový trumpetista se nemůžu spoléhat jen na domácí kolbiště

23. červen 2026 08:56

Každý rok se mezinárodní festival Hudba v zahradách...

[Číst dál...](#)

VideoPlus

VideoPlus | Jan Ryant Dříza: Mozart je někdy avantgardnější než avantgarda

22. červen 2026 16:05

V roce 2014 vyhrál Bělohávkovu kompoziční soutěž pro...

[Číst dál...](#)

VideoPlus | Zdeněk Zahradník: Skládám, jak mi zobák ‚narost‘

16. březen 2026 19:04

Zdeněk Zahradník, v červnu 2026 slavící devadesátin u

K této tradici jste se již odkazovala ve svém smyčcovém kvartetu Commedia dell'arte. Je vám toto téma obzvlášť blízké?

Ano, velmi. Zkoumala jsem ho nejen ve svém smyčcovém kvartetu, ale i v mnoha dalších dílech. Humor je vážná věc. Klaunům se smějeme, protože dělají věci, o nichž sami uvažujeme, ale nemáme odvahu je udělat. Nechceme vypadat směšně a nechceme, aby se nám ostatní smáli, a tak to klaun udělá za nás. Proto se smějeme.

Nikdo nedokáže zkoumat lidskou existenci tak hluboce jako umělci typu Charlieho Chaplina nebo Daria Fo, kterého jste zmínila. Klauni dokážou mimořádné věci. Někdy jejich umění ani není plně uznáváno jako umění; existuje na okraji. Mě však vždy fascinovalo.

Také jsem se vždycky zajímala o historii kočovných umělců – nejen hudebníků, ale performerů všeho druhu. V každé zemi a v každém období lidské civilizace existovali lidé, kteří putovali z místa na místo, otevřeli své kufry, vyprávěli příběh, zase všechno sballli a pokračovali dál, aby své umění představili někde jinde.

Cirkus je jedním z příkladů této tradice. Může být většího rozsahu, ale princip zůstává stejný. Je to něco, co se mě hluboce dotýká.

Kvůli humoru?

Nejen kvůli humoru. Je to také způsob života, způsob komunikace s ostatními, způsob prezentace věci a způsob, jak se dívat na svět.

V tomto ohledu mě inspiroval film. Můžeme si vybavit Bustera Keatona, Charlieho Chaplina, Jerryho Lewise nebo Robina Williamse. Zároveň můžeme mluvit o Dariau Fo nebo Jacquesu Tatim. Tati spojoval absurditu, mimořádnou hudebnost a pozoruhodný smysl pro rytmus. Jeho filmy pro mě patří k největším uměleckým reflexím lidské existence.

Commedia dell'arte není jediným pojmem spojeným s operou Klaun(i), který odkazuje do minulosti. Dílo je také označováno jako „favola in musica“. Co pro vás tento odkaz na raně barokní koncept znamená?

Favola in musica bylo označení používané pro nejstarší opery. První opery Periho a Monteverdiho byly nazývány právě *favola in musica*. Tento podtitul jsem své opeře dala proto, že jsem chtěla vzdát hold těmto mimořádným umělcům.

Tito skladatelé cítili potřebu vytvořit něco, co by publiku současně otevřelo oči i uši: poslouchat hudbu a zároveň sledovat zpěváky v kostýmech, kteří předstírají, že jsou někým jiným, spolu s architekturou, kostýmy a všemi dalšími uměleckými složkami.

Byl to mimořádný okamžik lidských dějin, když se objevilo něco takového, jako je opera. V těchto dílech hudba vyprávěla příběh. Příběh existoval prostřednictvím hudby. A právě tento princip jsem chtěla ve své opeře zachovat.

Některé recenze vaší operu označují jako „show“. Souhlasila byste s tím, že opera Klaun(i) představuje určitý druh show?

Vím, že v Evropě slovo „show“ nemusí znamenat totéž co v Severní Americe. V Severní Americe lze téměř všechno označit jako show.

V mnoha evropských zemích, zvláště ve slovanských zemích, může toto slovo vyvolávat jinou představu – například něčeho komerčnějšího nebo zábavnějšího. Ve francouzštině však používáme

Zahradník: Skládám, jak mi zobák „narost“

16. březen 2026 19:04

Zdeněk Zahradník, v červnu 2026 slavící devadesátiny, je...

[Číst dál...](#)

VideoPlus | Jiří Chvála: Dvaadevadesát let ve dvou dílech

9. červenec 2025 10:01

Málokdo měl na české hudební prostředí tak pozitivní...

[Číst dál...](#)

AudioPlus

AudioPlus | Irena Pohl Houkalová: Podporu potřebuji nejen žáci ZUŠ, ale i učitelé

1. červen 2026 16:29

Základní umělecké školy každoročně navštěvuje více než čtvrt...

[Číst dál...](#)

AudioPlus | Magdalena Švecová: Zpěváci Operní lihně jsou dobří a kreativní

31. květen 2026 18:30

Na festivalu Smetanova Litomyšl se mezi 23. a...

[Číst dál...](#)

AudioPlus | Ondřej Soukup: Velký festival – velká zodpovědnost

14. květen 2026 17:01

Copland, Barber, Ginastera a Dvořák, to jsou skladatelé...

[Číst dál...](#)

SeriálPlus

Pohledem Jiřího Vejvody (82)

Antonín Dvořák se vrátí do Kroměříže, 27. ročník festivalu ze zahrad a zámku zahájen

15. červen 2026 09:46

Krok za krokem, rok za rokem se zlepšuje...

[Číst dál...](#)

Pohledem Petra Vebera (74)

Pražské jaro 2026. Zajímavé, stabilní a vyrovnané

10. červen 2026 08:28

Vím, že v Evropě slovo „show“ nemusí znamenat totéž co v Severní Americe. V Severní Americe lze téměř všechno označit jako show.

V mnoha evropských zemích, zvláště ve slovanských zemích, může toto slovo vyvolávat jinou představu – například něčeho komerčnějšího nebo zábavnějšího. Ve francouzštině však používáme slovo *spectacle*, které je významově velmi blízké slovu „show“.

Pro mě není terminologie příliš důležitá. Můžete tomu říkat show, spektakl nebo úplně jinak. Důležité je, aby dílo publiku něco sdělovalo, aby k němu promlouvalo. To je to nejpodstatnější.

Opera Klaun(i) se zabývá nadčasovým tématem. Podobně i náměty vašich dalších oper, Svadba a Love Songs mají nadčasový charakter. Hledáte tato univerzální témata záměrně?

To je výborná otázka. Muzikologové často neradi mluví o univerzalitě, ale pro mě je právě to podstatné: aby v díle každý dokázal rozpoznat něco ze sebe.

Nezajímají mě historické nebo politické osobnosti, které pouze z dálky pozorujeme, obdivujeme nebo soudíme. V centru mé tvorby stojí člověk se všemi svými silnými i slabými stránkami, ctnostmi i nedostatky. Oslavuji člověka. Chci, aby se této oslavy mohli zúčastnit každý a aby v tom, co vidí a slyší, rozpoznal sebe nebo lidi kolem sebe.

Stejně to bylo i u *Svadby*. Je to příběh obyčejné mladé ženy, která se vdává, ale polovina lidí na této planetě jsou obyčejné mladé ženy. Právě to činí tento příběh univerzálním.

A jsou pro vás důležité reakce a pocity publika? Poslechnete si je po představení ráda?

Samozřejmě. Mají velký význam; píšu přece pro publikum. Nepíšu jen pro sebe nebo pro své přátele. Píšu pro posluchače.

Zároveň však píšu i sama pro sebe, protože i já jsem součástí publika. V určitém smyslu jsem svým vlastním prvním posluchačem. A jsem člověk, který se snadno začne nudit. Když přijdu na koncert a nic mě nezaujme, moje mysl se okamžitě začne toulat. Začnu si plánovat nákupy, přemýšlet o zařizování bytu nebo si v hlavě dokonce skládat novou hudbu.

Především tedy nechci, aby mě nudila moje vlastní tvorba. Je pro mě důležité, aby hudba posluchače zvala k poslechu, aby ho vedla k tomu, že jí chce sledovat a zůstává do ní ponořený.

Opera Klaun(i) sleduje prostřednictvím postavy klauna životní cestu od narození až ke smrti. Skladba zachycuje širokou škálu emocí – od radosti a lásky až po strach, hněv a smutek. To mě obzvlášť zaujalo. Zdá se mi, že se o současnou hudbu často nemluví ve vztahu k emocím. Jak vnímáte roli emocí v hudbě v kontextu současné vážné hudby?

Na to nedokážu odpovědět z vědeckého hlediska. Neprováděla jsem žádný výzkum a neznám žádnou studii, která by na tuto otázku poskytla jednoznačnou odpověď.

Mohu mluvit pouze o své vlastní hudbě. Pro mě to souvisí se vším, o čem jsem už hovořila: se spojením se sebou samým, se spojením s ostatními a se snahou vytvořit dílo, které v lidech emocionálně rezonuje. Musí k nim promlouvat. Musí navázat vztah.

Zároveň je moje práce založena na přísné struktuře. V hudbě se často vede debata o přístupnosti a popularitě. Lidé se ptají, jakou hudbu by měl skladatel psát a co vlastně publikum chce.

Pro mě „populární“ neznamená laciný nebo nekvalitní. Znamená to jednoduše, že něco oslovuje mnoho lidí. Moje vlastní tvorba je velice strukturovaná, nesmírně detailní a pod povrchem často výrazně složitá. Věnuji obrovské množství času utváření každého jejího aspektu. Mým cílem však je, aby posluchač tuto složitost nevnímal. Když se s dílem setká, mělo by působit svěže, bezprostředně a přirozeně. Touha komunikovat s lidmi nepochází z nedostatku myšlenek nebo řemeslné práce. Právě naopak.

(74)

Pražské jaro 2026.

Zajímavé, stabilní a vyrovnané

10. červen 2026 08:28

Před osmdesáti lety, v květnu a červnu 1946, se...

[Číst dál...](#)

Klasika v souvislostech (108)

Carl Maria von Weber v Praze, Drážďanech a Londýně

5. červen 2026 10:15

Jeho současníky byli Beethoven, Schubert, Rossini, Meyerbeer a...

[Číst dál...](#)

MladíPlus

Pražský klavírní festival nadále vede David Kalhous

24. červen 2026 09:53

Akce Prague Piano Festival se letos uskuteční poděsáté,...

[Číst dál...](#)

Zlínské Talentinum hledá nové talenty. Nabízí vystoupení s filharmonikou

23. červen 2026 15:51

Filharmonie Bohuslava Martinů otevřela přihlášky do devětatvacátého ročníku...

[Číst dál...](#)

Prague Summer Nights přivítají mladé hudební talenty z celého světa

23. červen 2026 14:53

Do Prahy se po roce vrací mezinárodní vzdělávací...

[Číst dál...](#)

NahrávkaPlus

Když hvězdy popu zpívají klasiku, nemusí to být průšvih

2. květen 2026 11:07

Zpěváci popu a rocku příležitostně spojují síly s...

[Číst dál...](#)

Křížáci k popukání. Když režisérské divadlo ještě bylo originální

1. únor 2026 14:13

Když jsem po roce 1990 vyrazila na...